

HAM

Jaakko Niemelän teoskokonaisuus *Nostalgia* avautuu HAMissa

Kuvataiteilija Jaakko Niemelän *Nostalgia*-näyttely on komea päätösosa tutkimusprojektille, jonka kohteina ovat olleet merenkulku ja taiteilijan isään liittyvät muistot. Taiteilija on matkustanut isänsä, merikapteeni Erkki Niemelän jalanjäljissä valtamerilaivoilla ja tutustunut tämän vierailemiin paikkoihin. Niemelä on työstänyt vuodesta 2012 lähtien keräämästään aineistosta uuden tilallisesti vaikuttavan installoinnin HAMin yläkerran kaarihalliin.

Teoskokonaisuus nivoutuu Jaakko Niemelän taiteellisen tuotannon vallitseviin teemoihin: suurten rakenteiden murtumiseen, hajoamiseen, tuhoutumiseen ja rappioon. Yksilötasolla näyttely käsittelee luopumista ja kaipausta. Niemelän taiteellisen työskentelyn keskiössä ovat usein erilaiset installaatiot. Rakenteiden lisäksi keskeisinä elementteinä teoksissa ovat valo ja vesi.

Nostalgia on päättymätön esitys, jossa asiat tapahtuvat määrättyssä järjestyksessä. Näyttelyn suuri koko, äänimaailma ja dramaattinen esillepano ovat saaneet vaikutteita oopperamaailmasta. Sen keskiössä ovat massiiviset rakenteet, jotka ulottuvat korkeuksiin. Niiden varjot luovat dynaamisen liikkeen. Kaksi suuressa koossa projisoitua videoanimaatiota kertovat valtamerialuksen kohtaamasta voimakkaasta myrskystä (*Seitsemäs aalto*) ja lopullisesta luhistumisesta (*Nostalghia*). Näyttelyn äänimaailma koostuu barokkisäveltäjä **Alessandro Scarlatti**n mahtipontisesta kuoroteoksesta ja Jaakko Niemelän siskonpojan **Antti Niemelän** säveltämästä ambient-musiikista. Animoidussa videodokumentaatiossa (*Lähtö*) puusta sataa vettä.

"Olen merikapteenin poika. Isäni oli paljon poissa ollessani lapsi. Tämän takia en ehtinyt kovin hyvin tutustua häneen. Kun isä työuransa loputtua tuli kotiin, hän sairastui dementiaan ja menetti puhekykynsä. Isä kuoli vuonna 1985 ollessani 26-vuotias. Myöhemmin olen ymmärtänyt, että hänen poissaolollaan ja kuolemallaan on ollut suuri merkitys elämässäni. Tämä kokemus on myös vaikuttanut taiteelliseen ilmaisuuni ja aihevalintoihini. Taiteessani keskeisiä teemoja ovat olleet kaipausta, suru ja pelko", sanoo Jaakko Niemelä.

Nostalgia-projektin ensimmäinen teos oli esillä Lönnströmin taidemuseossa Raumalla 2014. Tämän jälkeen projektia on esitelty Rauman merimuseon Paarlantipuistossa ja Kunstplass galleriassa Oslolla 2017. Projektin viimeisimmät versiot ovat olleet esillä Turun taidemuseon Studioissa ja Oslon oopperatalon katolla syksyllä 2018. HAMissa nähtävä installointi on koko Nostalgia-projektin grande finale - viimeinen ja suurin näyttely.

Jaakko Niemelä (s. 1959) asuu ja työskentelee Helsingissä ja synnyinkaupungissaan Raumalla. Pitkän uransa aikana taiteilija on laajentanut ilmaisuaan grafiikasta tila-, valo- ja videoteoksiin sekä julkisiin teoksiin. Hän on pitänyt lukuisia yksityisnäyttelyitä ja osallistunut yhteisnäyttelyihin niin kotimaassa kuin ulkomailla. Niemelä on työskennellyt myös yhdessä vaimonsa kuvanveistäjä **Helena Hietasen** kanssa. Kesällä 2020 Jaakko Niemelä osallistuu Helsinki biennaaliin Vallisaarella.

Näyttelyn on kuratoinut HAMin amanuenssi Heli Harni. Näyttelyä ovat tukeneet Koneen Säätiö ja Alfred Kordelinin säätiö.

Jaakko Niemelä – Nostalgia / HAM Helsingin taidemuseo 14.12.2019–15.3.2020

Lehdistökuvat:

www.hamhelsinki.fi/info/medialle (salasana: hammedia).

Lisätiedot:

näyttelypäällikkö Pirkko Siitari, HAM, puh. 040 590 8803, pirkko.siitari@hel.fi
amanuenssi Heli Harni, HAM, puh. 040 334 6071, heli.harni@hel.fi

HAM Helsingin taidemuseo

Tennispalatsi, Eteläinen Rautatiekatu 8, 2. krs

Avoinna: ti-su 11–19, ma suljettu

Liput: 12/10, alle 18 v. ilmaiseksi

www.hamhelsinki.fi